

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΙΙΙ ΤΜΗΜΑ

[σε υπόθεση που υπάγεται από 16.9.2020 στην αρμοδιότητα του ΕΚΤΟΥ Τμήματος]

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 18 Ιανουαρίου 2019, με την ακόλουθη σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Δημήτριος Πέππας και Βασιλική Προβίδη (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Ελένη Σκορδά και Θεόδωρος Μαυροβουνιώτης, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη ο Επιτροπεύων Πάρεδρος της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Ιωάννης Βασιλόπουλος, ως νόμιμος αναπληρωτής της Γενικής Επιτρόπου της Επικρατείας, Χρυσούλας Καραμαδούκη, η οποία είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Ειρήνη Μπολάκη, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 20.12.2007 (με αριθμό βιβλίου δικογράφων ...2007) αγωγή του ... του ..., κατοίκου ... Αττικής (οδός ..., αριθ. ..., Τ.Κ. ...), ο οποίος εμφανίσθηκε και ζήτησε να συζητηθεί η υπόθεση.

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Παναγιώτη Λαμπρόπουλου.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος ζήτησε την απόρριψη της αγωγής. Και,

Τον Πάρεδρο της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος πρότεινε την αναβολή έκδοσης οριστικής απόφασης για την αγωγή.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, μέσω της υπηρεσίας τηλεδιασκέψεων e:Presence.gov.gr, ενόψει των

διατάξεων του άρθρου 11 της από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α'55), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4682/2020 (Α'76), καθώς και των άρθρων Πρώτο, Δεύτερο (παρ.4) και Πέμπτο της Δ1α/ΓΠ.οικ. 33202 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (Β'2033/28.5.2020).

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο
Αποφάσισε τα εξής:**

1. Με την κρινόμενη αγωγή, όπως το αίτημα αυτής μετατράπηκε από κατανηφιστικό σε εντόκως αναγνωριστικό με υπόμνημα του ενάγοντος, ζητείται να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει σ' αυτόν στρατιωτικό συνταξιούχο (απόστρατο Ταξίαρχο της Πολεμικής Αεροπορίας), αποζημίωση, κατά το άρθρο 105 ΕισΝΑΚ, επειδή κατά τους ισχυρισμούς του, παρανόμως δεν του καταβλήθηκε το ποσό συντάξεων που δικαιούνταν αν η σύνταξή του είχε υπολογισθεί με βάση τις διατάξεις των ν.2838/2000 και 3016/2002, από της ισχύος τους.

2. Η υπόθεση συζητήθηκε νόμιμα.

3. Ο ενάγων διεκδικεί ποσό 14.375,00 ευρώ, νομιμοτόκως (όπως το διεκδικούμενο ποσό νομίμως περιορίστηκε με το υπόμνημά του) λόγω της μη αναπροσαρμογής της σύνταξής του με βάση τους ν.2838/2000 και 3016/2002 κατά το χρονικό διάστημα 1.7.2000 έως 31.12.2006 και ποσό 1.340,00 ευρώ ως αποζημίωση λόγω ηθικής βλάβης.

4. Από τη διάταξη του άρθρου 105 του Εισ.Ν.Α.Κ., με την οποία θεσπίζεται η ευθύνη του Ελληνικού Δημοσίου προς αποζημίωση από τις παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του, κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, συνάγεται ότι ο συνταξιούχος του Δημοσίου δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη από την παράνομη άρνηση της συνταξιοδοτικής Διοίκησης να αναπροσαρμόσει αυξητικώς τη σύνταξή του (ΕλΣ Ολ. 1346/2006, 1702/2011, ΙΙ Τμ. 1000/2007, 2854/2009, 2742/2010 κ.ά.).

5. Το ν.δ. 4186/1961 «Περί τροποποίησης και συμπλήρωσης της περί Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων νομοθεσίας και άλλων τινών διατάξεων» (Α' 143), ορίζει στο άρθρο 12, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 5 του ν.δ. 4439/1964 (Α'220), ότι «1. Αι Στρατιωτικάί Σχολαί Ευελπίδων, Ναυτικών Δοκίμων, Αεροπορίας (Τμήμα Ικάρων, Εκπαιδευτικόν Κέντρον Εφέδρων Χειριστών – Τμήμα Μηχανικών) και Στρατιωτική Ιατρική Σχολή, θεωρούνται Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα του Κράτους ισότιμα προς τα λοιπά λειτουργούντα, υπαγόμενα εις το

Υπουργείον Εθνικής Άμυνας (...)). Εξάλλου, ο α.ν. 21 της 30.5.1967 «Περί διατάξεων, αφορωσών Αξιωματικούς του Κλάδου Ιπταμένων της Βασιλικής Αεροπορίας και τινών ετέρων διατάξεων» (Α'87) ορίζει στο άρθρο 3 ότι « (...) 4. Μόνιμοι Αξιωματικοί Ιπτάμενοι Γενικών Υπηρεσιών, προέλευσης εκ του ισότιμου τη Σχολή Ικάρων Τμήματος Ε.Κ.Ε.Χ. της Σχολής Αεροπορίας, ενσωματούνται δυνάμει του παρόντος και ακολουθώσι τους ομοιόβαθμους των τους προερχόμενους εκ της Σχολής Αεροπορίας, εγγραφομένοι εις την ισχύουση Επετηρίδι (...). Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος ΕΚΕΧ νοείται εφεξής Σχολή Αεροπορίας (...)).».

6. Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου οι διατάξεις των ν. 2838/2000 και 3016/2002 εφαρμόζονται στους συνταξιούχους στρατιωτικούς από της ισχύος αυτών και όχι από 1.10.2005 όπως ειδικότερα ορίζεται στον ν. 3408/2005 (ΕλΣ Ολ 814/2004, 4323/2013, 486, 487/2016). Οι ανωτέρω διατάξεις που προβλέπουν την αυξητική αναπροσαρμογή του βασικού μισθού των εν ενεργεία αξιωματικών και υπαξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Λιμενικού και Πυροσβεστικού Σώματος, επί τη βάσει των τυπικών κριτηρίων α) του βαθμού που φέρουν, β) του χρόνου της πραγματικής τους υπηρεσίας και γ) της υπηρεσιακής τους προέλευσης, συνιστούν αύξηση βασικού μισθού, η οποία συνεπάγεται, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 5 του άρθρου 34 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 166/2000, Α' 153 και ήδη π.δ. 169/2007, Α' 210), την αυτοδίκαιη αναπροσαρμογή, από την έναρξη της ισχύος τους και υπό τις αυτές προϋποθέσεις του βασικού συντάξιμου μισθού των ήδη αποστρατευθέντων συνταξιούχων συναδέλφων τους (βλ. Ολ. ΕλΣ πρακτ. 24^{ης} Γεν. Συν. /2.10.2002, απ. Ολ. ΕλΣ 814, 950/2004, 1080/2008, 157/2010, 45/2012. 8/2014 κ. ά., ΙΙΙ Τμ. Ελ. Συν. 1450/2003, 213/2005, 224/2006, 537/2008, 272/2012, 948/2014, 4273/2015). Για τη χορήγηση της ανωτέρω μισθολογικής προαγωγής απαιτείται πραγματική και όχι πλασματική υπηρεσία (ΕλΣ ΙΙΙ Τμ. 1379/2016, 1467/2016, 1287/2015, 1476/2010).

7. Ειδικότερα, από τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1 περ. ζ' του ν.2838/2000, και 37 παρ.2 περ.ζ' του ν.3016/2002 και των εκτεθέντων στην σκέψη 5 της παρούσας συνάγεται ότι η σύνταξη των αξιωματικών που προέρχονται από Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, μεταξύ δε αυτών και το Εκπαιδευτικό Κέντρο Εφέδρων Χειριστών Αεροπορίας (που με το άρθρο 3 παρ. 4 του α.ν. 21/30.5.1967 μετονομάστηκε σε Σχολή Αεροπορίας), και αποστρατεύθηκαν πριν από την 1^η.7.2000, με βαθμό τελευταίας προαγωγής αυτόν του Ταξίαρχου, υπολογίζεται από 1.7.2000 με βάση το βασικό μισθό του Ταξίαρχου προσαυξημένο με τα 2/3 της διαφοράς του βασικού μισθού βαθμού Υποστράτηγου (αντίστοιχο του Υποπτέραρχου), εφόσον αυτοί έχουν συμπληρώσει 31 έτη πραγματικής

στρατιωτικής υπηρεσίας, και από 1.7.2002 με βάση το βασικό μισθό βαθμού Υποστράτηγου (αντίστοιχο του Υποπτέραρχου), προσαυξημένο με το 1/3 της διαφοράς μεταξύ του βασικού μισθού του βαθμού αυτού και του βασικού μισθού βαθμού Αντιστράτηγου (αντίστοιχο του Αντιπτέραρχου), εφόσον αυτοί έχουν συμπληρώσει 29 έτη πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας. Περαιτέρω, και σε περίπτωση που οι ως άνω αξιωματικοί αποστρατεύθηκαν ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη σταδιοδρομία τους, η σύνταξη αυτών υπολογίζεται από 1.7.2000 με βάση το βασικό μισθό βαθμού Υποστράτηγου (αντίστοιχο του Υποπτέραρχου στην Πολεμική Αεροπορία), και από 1.7.2002 με βάση το βασικό μισθό βαθμού Αντιστράτηγου (αντίστοιχο του Αντιπτέραρχου στην Πολεμική Αεροπορία), κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 6 του ως άνω ν.2838/2000.

8. Η μερική καταβολή σε δόσεις, σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.3408/2005, της αναγνωριζόμενης, κατά τα ανωτέρω αξίωσης του στρατιωτικού συνταξιούχου για αναπροσαρμογή της σύνταξής του συνιστά θεμιτό περιορισμό του σχετικού δικαιώματος, καθόσον ο περιορισμός αυτός επιβάλλεται από λόγους δημοσίου συμφέροντος και με αυτόν δεν θίγεται ο πυρήνας του δικαιώματος του συνταξιούχου (ΟΛΕΛΣ 4323/2013).

9. Από τον ατομικό φάκελο του ενάγοντος συνταξιούχου και τα εν γένει στοιχεία της δικογραφίας προκύπτουν τα εξής: (i) Ο ενάγων κατετάγη στην Πολεμική Αεροπορία ως Σμηνίτης στις 1954. (ii) Στις 1954 εισήχθη στη Σχολή Αεροπορίας/ Εκπαιδευτικό Κέντρο Εφέδρων Χειριστών (ΣΑ/ΕΚΕΧ) και στις 1959 ονομάσθηκε μόνιμος Ανθυποσμηναγός. (iii) Υπηρέτησε προαγόμενος από βαθμό σε βαθμό μέχρι αυτόν του Ταξίαρχου στις (iv) Με το από 1984 π.δ. τέθηκε σε αυτεπάγγελτη αποστρατεία ως ευδοκίμως τερματίσας τη σταδιοδρομία του, κατ' άρθρο 48 παρ.5^α του ν.δ. 178/1969 και διεγράφη από τη δύναμη της Πολεμικής Αεροπορίας στις ... (v) Με την .../1984 πράξη της 11^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους κανονίστηκε σ' αυτόν μηνιαία στρατιωτική σύνταξη με βάση την από έτη 57 μήνες 8 και ημέρες 22 συνολική πραγματική συντάξιμη υπηρεσία του (υπηρεσία χρονοεπιδόματος από έτη 29 μήνες 5 και ημέρες 13) και το βασικό μισθό βαθμού Ταξίαρχου, η οποία ορίστηκε πληρωτέα από ... (vi) Με την .../2006 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους αναπροσαρμόστηκε η σύνταξή του από 1.10.2005 με βάση το βασικό μισθό βαθμού Αντιπτέραρχου (Αντιστράτηγου), κατ' άρθρο 8 του ν.3408/2005. (vii) Με την .../2013 απόφαση του Τμήματος τούτου (σε συμβούλιο) ακυρώθηκε η ...2006 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, απορριπτική της από2005 αίτησής του για την κατ' αναπροσαρμογή αύξηση της μηνιαίας στρατιωτικής σύνταξής του και αφού έκρινε ότι αυτός υπάγεται στις ανωτέρω διατάξεις ανέπεμψε την υπόθεση

στο ΓΛΚ για κρίνει επί της ουσίας το αίτημά του και (viii) Σε συμμόρφωση προς την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκε η .../2014 τροποποιητική πράξη, με την οποία ορίστηκε ότι ο ενάγων δικαιούται σύνταξης με βάση το βασικό μισθό βαθμού Αντιπτέραρχου από 1.3.2011, χωρίς όμως να επέρχεται καμία μεταβολή σ' αυτήν διότι ήδη την λαμβάνει με προηγούμενη πράξη του ΓΛΚ.

10. Το Δικαστήριο, ενόψει των αναφερθέντων στη σκέψη 7, κρίνει ότι οι συντάξιμες αποδοχές που δικαιούται ο ενάγων, στρατιωτικός συνταξιούχος, τέως Ταξίαρχος της Πολεμικής Αεροπορίας, προερχόμενος από τη Σχολή Αεροπορίας/Εκπαιδευτικό Κέντρο Εφέδρων Χειριστών (ΣΑ/ΕΚΕΧ), ο οποίος τέθηκε σε αυτεπάγγελτη αποστρατεία ως ευδοκίμως τερματίσας πρέπει να υπολογισθούν κατά τον κρίσιμο χρόνο, από 1.7.2002 έως 30.9.2005 με βάση το βασικό μισθό βαθμού Αντιπτέραρχου (Αντιστράτηγου), κατ' άρθρο 6 παρ.1 περ.ζ' του ν.2838/2000, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 37 παρ.2 περ.ζ' του ν.3016/2002, σε συνδυασμό με την παρ.2 του άρθρου 6 του ν.2838/2000. Για το χρονικό διάστημα όμως από 1.7.2000 έως 30.6.2002 ο ενάγων δεν δικαιούται αναπροσαρμογής καθόσον δεν πληρούται η προϋπόθεση της πραγματικής υπηρεσίας των 31 ετών, κατ' άρθρο 6 παρ.1 περ.ζ' του ν.2838/2000 διότι η πραγματική του υπηρεσία (υπηρεσία χρονοεπιδόματος) ανέρχεται σε 29 έτη. Τέλος, ουδεμία οικονομική ζημία επήλθε στον ενάγοντα κατά το χρονικό διάστημα από 1.10.2005 έως 31.12.2006 δεδομένου ότι η σύνταξή του αναπροσαρμόστηκε από 1.10.2005 και εφεξής με την .../2006 πράξη της 44^{ης} Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η δε θεσπισθείσα μερική καταβολή σε δόσεις της αναπροσαρμοζόμενης σύνταξης συνιστά θεμιτό περιορισμό του δικαιώματός του, συνεπώς η επίδικη αξίωσή του κατά το μέρος τούτο πρέπει να απορριφθεί ως ουσία αβάσιμη (σκέψη 8 της παρούσας).

11. Η αξίωση για το διεκδικούμενο ποσό αποζημίωσης για το χρονικό διάστημα από 1.7.2002 έως 30.9.2005, δεν έχει υποπέσει στην πενταετή παραγραφή των άρθρων 90 παρ.1 και 91 του ν.2362/1995 (βλ. την με αριθμό κατάθεσης ...2006 έφεσή του κατά της ...2006 πράξης της 44^{ης} Διεύθυνσης Γ.Λ.Κ. απορριπτικής της από ... 2005 αίτησής του, επί της οποίας εκδόθηκε η .../2013 απόφαση του παρόντος Τμήματος).

12. Για την απόδειξη της επίδικης ζημίας, ο Πρόεδρος του Τμήματος με τα ...2017 και ...2018 έγγραφά του, ζήτησε από τη συνταξιοδοτική Διοίκηση να βεβαιώσει το συνολικό ποσό συντάξεων που εισέπραξε κατά την επίδικη περίοδο ο ενάγων και να υπολογίσει το ποσό που αυτός δικαιούνταν να λάβει, αν η σύνταξη του είχε υπολογισθεί στον νόμιμο μισθολογικό βαθμό.

13. Η ζητηθείσα βεβαίωση από τη συνταξιοδοτική διοίκηση απεστάλη στο Δικαστήριο. Ο ενάγων δεν αμφισβήτησε τη βεβαίωση αυτή ούτε προσκόμισε στοιχεία ικανά να κλονίσουν το περιεχόμενό της.

14. Το Δικαστήριο επαλήθευσε το περιεχόμενο της βεβαίωσης αυτής χωρίς να εντοπίσει ουσιώδεις αποκλίσεις. Από τη βεβαίωση, η διαφορά όπως προκύπτει από τον ακόλουθο πίνακα,

Χρονικό Διάστημα	Εισπραχθέντα ποσά		Δικαιούμενα ποσά	
	Μηνιαίως	Συνολικώς	Μηνιαίως	Συνολικώς
1.7. –31.12.2002	1.933,17 ευρώ	14.498,78 ευρώ	2.157,81 ευρώ	16.183,58 ευρώ
1.1. –31.12.2003	2.059,20 ευρώ	28.828,81 ευρώ	2.294,66 ευρώ	32.125,19 ευρώ
1.1. –31.12.2004	2.208,27 ευρώ	30.915,72 ευρώ	2.456,59 ευρώ	34.392,20 ευρώ
1.1. –31.8.2005	2.317,24 ευρώ	20.855,14 ευρώ	2.575,80 ευρώ	23.182,18 ευρώ
1.9. –30.9.2005	2.328,76 ευρώ	2.328,76 ευρώ	2.587,32 ευρώ	2.587,32 ευρώ
1.7.2000 – 30.9.2005		97.427,21 ευρώ		108.470,47 ευρώ

για το χρονικό διάστημα από 1.7.2002 έως 30.9.2005 μεταξύ των ληφθεισών και των δικαιουμένων συντάξεων ανέρχεται σε 11.043,26 ευρώ (108.470,47 ευρώ δικαιούμενες συντάξεις – 97.427,21 ευρώ ληφθείσες συντάξεις).

15. Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σκέψη 3, ο ενάγων διεκδικεί ποσό ύψους 14.375,00 ευρώ. Εν όψει των ανωτέρω (σκέψεις 10 και 14), το Δικαστήριο κρίνει ότι ενάγων έχει βάσιμη αξίωση κατά του Δημοσίου ποσού ύψους 11.043,26 ευρώ. Το ποσό αυτό οφείλεται στο ενάγοντα νομιμοτόκως, από την επίδοση της αγωγής.

16. Για την ηθική βλάβη, που δεν τεκμαίρεται, δεν προσκομίσθηκαν κρίσιμα αποδεικτικά στοιχεία.

17. Μετά την εν μέρει παραδοχή της κρινόμενης αγωγής, πρέπει να συμψηφιστούν τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Διά ταύτα

Δέχεται εν μέρει την αγωγή.

Αναγνωρίζει την υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου να καταβάλει στο ενάγοντα το ποσό των έντεκα χιλιάδων σαράντα τριών ευρώ και είκοσι έξι λεπτών (11.043,26) ευρώ, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής.
Και,

Συμψηφίζει τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 25 Ιουνίου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΡΟΒΙΔΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΒΟΥΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, από το ΕΚΤΟ Τμήμα στις 29 Δεκεμβρίου 2020.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΒΟΥΛΟΥ